



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

**Tractatvs De// Beneficiis// Amplissimvs,// Et Doctissimvs**

**Garcia, Nicolaus**

**Coloniae Allobrogvm, 1618**

Cap. 8. De moribus & vita.

---

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98550](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98550)

Etis decretis, non habere vim, aut robur, nec id indiget Concilij statui potuisse.

- 47 Nec obstat confirmatio concordie inita inter Metropolitanum, & Episcopos, ac Capitula dictae Provinciae Compostellae, facta Pio V. ann. 1569. quae habetur impressa Salmanticae, anno 1595. post dict. Conci. secunda vice impressum de ordine D. Ioannis de S. Clemente, Archiepiscopi Compostellani, in qua in ultimo cap. sic habetur: Item 33. capit. eiusdem actionis, ubi canetur, quod dignitates, & dimidia pars Canoniconum sit graduatorum in S. Pagina, vel iure Canonico, iuxta decretum ipsius Concilij Tridentini, cum declararetur, intellige circa praedictum optionum, & optandi consuetudinis praescriptae, vel a Sede Apostolica confirmatae, quod declarationi & voluntati Sanctiss. D. N. relinquantur. Et postea ait Pius V. in dict. confirmatione concordiam, & declarationes praedictas, & omnia, & singula in eis contenta quaecunque auctoritate Apostolica praedicta per praesentes confirmamus, declarantes dispositionem optionis nobis remissam, tunc dictae optioni locum esse debere, eo modo & tempore, quo illi ante huiusmodi Concilium locus erat, & non alias, quia respondetur, quod in dicta confirmatione non confirmatur d. decretum 33. sed declaratio, quod intelligatur circa praedictum optionis, declarando ei locum esse debere eo modo, & forma, quo illi ante huiusmodi Concilium locus erat, & non alias.

- 48 Nec dicta decreta Concilij Toletani, & Compostellani videntur usu recepta. nam semper dignitates & canonicatus progiunguntur in distincte, etiam non graduatis in hac provincia Compostellana & etiam in Lorehana.

- 49 Quarto Canonicus & poenitentiarius Ecclesiae Cathedralis debet esse Magister, vel Doctor, aut Licentiatum in Theologia, vel iure Canonico, seu alias, qui aptior pro loci qualitate reperitur ex decreto sacri Concilij Tridentini, sess. 24. de reform. c. 8. ut dictum est supra. c. 4. n. 32. ubi dicta vide.

- 50 Sed dubitatur, an ad beneficia, seu dignitates requirentia gradum, sufficiat cum habere etiam sine scientia competente, ita ut nihilominus valeat adeptio, & impetratio talis beneficii, seu dignitatis. Res affirmatiue, quia iste re vera est graduatus, licet indigne, & sic gaudet privilegiis graduatorum, ut contra Barbariam tenet Aretius, in c. clerici, de iud. & ibi Felinus. nu. 2. & 3. in rub. de maiori. & obe. nu. 4. Ripa in leg. Centurio. ff. de vulg. nu. 17. Boer. de auctorit. magni consilij, num. 94. & Mando. reg. 16. Cancel. q. 13. num. 4. contra glossatorem, ibi, & in proposito Azor 2. p. lib. 6. c. 6. quaest. 1.

- 51 Sed an sufficiat gradus contra Academiae statuta, vel consuetudines receptus, ut quia quis falso probavit cursus necessarios, vel descriptionem in matricula, aut non fuit seruata forma praescripta in examine, seu alias, Azor ibi ait sufficere, & valere in eo adeptio episcopatus, si promotio ad gradum Doctoris, vel Licentiatum non fuit ipso iure irrita, quamvis iudicis sententia rescindi potuerit, quod si ipso iure irrita est (ut mihi videtur esse, quando promotus, non habet requisita ad gradum, seu non seruatur forma) adoptio quoque episcopatus, seu aliorum beneficiorum illum gradum requirentium inanis est & irrita. Et idem erit quando ad gradum promotio esset nulla ob non factam professionem fidei, iuxta constitutionem Pij IV. n. 12. de qua sup. 3. p. capit. 3. numero 3. Et probatur, quia iura requirentia gradum debent intelligi de gradu valido, leg. 4. §. condemnatum, ff. de re iud. cum aliis, ut alias dictum

est, §. p. c. 4. numero 228. Et paria sunt non habere gradum, vel illum habere nullum, & inualidum, ut ibi quamvis in beneficiis non requirentibus gradum, si impetrans narrat se graduatum, sufficiat verificare gradum de facto, ut supra dixi 6. parte, cap. 2. a numero 205.

## CAP. VIII

## De moribus &amp; vita.

## SUMMARIUM.

Vite quoque, ac morum honestas in promouendo ad beneficium necessaria est. num. 1. & oportet promouendum, cuius opinio in nullo vacillare debet, nulla nota, vel infamia respersum esse, nam notatis, & infamibus porte dignitatum patere non debent, num. 2. Accipitur dignitas in proposito pro quolibet beneficio, num. 3. & semper infamia impedit habere beneficium, num. 4. & omnis infamia tam de iure, quam de facto repellitur a promotione, n. 5.

Ideo accusatus, seu denuntiatus de aliquo crimine, interin pendente accusatione, seu denuntiatione promoueri non debet, num. 6. quod procedit, quando persona est infamata apud bonos & graues homines, alias accusatio non impedit promotionem. numero septimo.

De hac materia qui sunt videndi, num. 8. Reg. infamibus, procedit tam in infamia facti, quam iuris, num. 9. Dicitur infamia iuris illa, quae irrogatur per sententiam vel ipso facto in casibus, in quibus iure canetur tantum, num. 10. Et regulariter infames secundum leges sunt infames secundum canones, num. 11. Infamia facti est cum quis est notatus de aliquo crimine apud bonos & graues, seu cum opinio alicuius grauata est apud bonos & graues super aliquo crimine, n. 12. seu cum quis propter aliquod delictum graue apud bonos & graues viros male audit, num. 13. & non est aliud quam visa foras, & vilis diuulgata, & sic non potest esse occulta, num. 14.

Quando dicatur esse infamiam, seu aliquem esse infamatum de aliquo peccato, remissum, numero 15. & ista infamia quomodo probetur, etiam remissum, numero 16.

Infamia iuris de iure bene potest esse occulta, & incurritur, quamvis delictum ex quo illa oritur, seu propter quod ipso facto irrogatur, sit occultum: n. 17. Sed contrarium tenent Alphonsus de Castro, Conarruias, & Enrig. n. 18.

Sed verior est in rigore prima sententia, quamvis de equitate canonica possit secunda procedere, aut saltem, quod non habeatur in consideratione talis infamia ex delicto occulto promouens.

Quamvis in usurariis, qui notantur infamia, si controuersia, an id solum procedat in usurariis publicis, an etiam in occultis, & Conar. cum Saliceto ait, usurarium publicum etiam ante sententiam notatum esse in infamia facti & iuris, ac usurarium occultum, nec iuris infamia affici, Paulus tamen de Castro tenet, etiam occultum affici infamia iuris. Pro quo facit lex Regia Partite, & recopilationis. numero vigesimo & 4. seqq. Nec pro prima sententia urget lex, improbum sanus, dum exercentes infamia afficit: quia inde non inferri debet esse publicum sed ad summum requiri usum, qui potest esse occultus, a num. 25. & 2. seqq.

Quidquid esset in ista controuersia, certum videtur, usurarios

rios etiam si non sint publici, aut manifesti, non debere ad ordines promoueri, nec eligi, aut promoueri ad dignitates Ecclesiasticas & officia, repelluntur enim à beneficio obtinendo, nec possunt eligi, aut presentari ad beneficium, à numero vigesimo octauo & tribus seqq.

De penis usurariorum, & qui dicantur manifesti, reserues, num. 32.

Infamia non solum impedit praeferri, sed etiam remoueri facit à dignitatibus habitis, nu. 33. Ipso iure, num. 34. Sed id procedit solum in infamia iuris, nam infamia facti licet repellat quem à dignitatibus habendis, non tamen à dignitatibus quae sunt, nisi dicatur in sententia, nu. 35. Et licet infamia infamia facti sit inhabilis ad obtinenda beneficia, obtinent tamen non priuatur, num. 36.

Secundo id procedit in dignitatibus & honoribus citra titulos beneficiales, secus vero in beneficiis, quia non est tex. hoc dicens, unde hac poena specialis priuationis ipso iure imponi non debet, esto infamia infamia iuris regulariter veniat priuandus, numero 37.

An collatio beneficii facta infamati, seu criminoso sit nulla ipso iure, numero 38. cum 3. seqq. Ponitur sententia tenentium, esse nullam, quae fundatur, à numero 43. cum 3. seqq. Contraria sententia ponitur, numer. 47. quae fundatur à numero 48 & 2. seqq. eo praecipue, quod non est textus, qui conueniat nullitatem talis prouisionis: nam esto crimen inducat priuationem beneficii, siue per sententiam siue ipso iure, & ob id ad alia non debeat admitti, tamen non ideo prouiso est nulla, nam in priuatione ipso iure non veniunt beneficia postea acquisita. Et hac sententia tenetur omnia distinctione Nauarrus, & Couarr. quae iure non probatur, n. 51. & seqq. & procedit etiam in collatione facta à Papa, etiam ad instantiam partis, à numero 53. & 3. seqq. Et etiam in prouisione facta virtute litterarum ad vacaturam, num. 57. & numero 59. respondetur fundamentis contrariae sententiae, num. 60. & seqq.

Regula I. non dubium Cod. de legibus non procedit, quando lex eadem est prohibens, & puniens, numero 62.

Non est omnino vera doctrina Abbatis, quod collatio facta non idoneo scientia, moribus, & aetate, seu facta indigni ex quatuor defectibus, qui continentur in eadem in cunctis, de electione, est nulla ipso iure, numero 63.

Infamatus maxime infamia facti non est proprie simpliciter & absolute irregularis, sed large, secundum quid. n. 64. Et in materia irregularitatis pro regula habendum est impedimentum illud, quod absque dispensatione tollitur, & potest cessare facti, non esse proprie irregularitatem, n. 65.

Infamis est irregularis vere, etiam si infamia procedat ex delicto notorio de positione digno, numero sexagesimo sexto.

Improbatur doctrina glossae magna in cap. nisi cum primum, de renuntiatione, quod omne peccatum, quod ipso iure irrogat infamiam, impedit executionem ordinis, etiam post peractam penitentiam, numero sexagesimo sexto.

Nullum crimen occultum quantumlibet graue & enorme inducit irregularitatem, nisi illud, de quo iure specialiter statuitur, n. 68.

Si usurarii peniteant, & restituant usuras, amittunt infamiam, de aequitate canonica, numero 69.

Vltra clericatum, & legitimitatem, aetatem, & scientiam vitae quoque, ac morum honestas in promouendo ad beneficium, necessaria est, capite cum in cunctis, de electione, cap. graue nimis, de praebendis, clemen. 1. de etate & qualitate, & Concilium Tridentinum sess. 24. cap. 18. de reform. quamuis de hoc, pro dolor, parum curetur, & quando sit informatio, est propter formam. Cum tamen huius conditionis potissimum ratio habenda sit, Lessius de iust. & iur. lib. 2. c. 24. dub. 23.

Vnde oportet & promouendum, cuius opinio in nullo vacillare debet, c. laici, 33. dist. nulla nota vel infamia respersum esse, c. si de furis, Abbas in c. super eo, de electione, Corrafi, de benef. 3. p. c. 6. n. 8. nam notatis & infamibus portae dignitatum patere non debet, l. unica, C. de infamib. lib. 10. & l. 2. C. de dignitatibus, lib. 12. cap. inter dilectos, de excess. praelectorum, & reg. infamibus, lib. 6. Molina de Hispan. primog. lib. 1. ca. 13. a nu. 7.

Et accipitur & dignitas in proposito pro quolibet beneficio, ut per Abbatem, & Dd. in cap. querelam, de iur. iur. an. eundem Abbatem in dist. cap. super eo, de elect. numero 2. & 5. Lamber. de iure patron. 1. par. 2. lib. 9. artic. 16. num. 3. & Couarr. lib. 3. variarum, cap. 3. num. 3.

Et semper & infamia impedit habere beneficium, Duarenus, de benef. libro 4. cap. 1. & P. Greg. c. 37. numero 9.

Et omnis & infamis tam de iure, quam de facto repellitur à promotione, Candelab. aur. in append. tract. seu c. 10. n. 3.

Et ideo accusatus, & seu denunciatus de aliquo crimine interim pendente accusatione, seu denuntiatione promoueri non debet, l. reus, ff. de muneribus, l. reum criminis, C. de procurato. l. unica, C. de reis postulat. lib. 10. c. 318. dist. cap. si de testib. c. omnipotens de accusationib. & ibi Dd. Abb. Anna. Felin. & alij, Roma singul. 438. Selua de benef. 3. p. q. 5. n. 31. Corrafi, d. c. 6. n. 9. & 10. Duare, d. c. 1. P. de Baifio in directorio electionum, c. 23. 2. p. Nauar. cons. 6. & 7. de accusatio. Cerola in praxi Episcopali 2. p. verb. concursus, §. 1. & verbi ordo, §. 1.

Quod tamen & procedit, quando persona est infamata apud bonos, & graues homines, alias accusatio non impedit promotionem, ut docent Abbas, Felinus, Romanus, Selua, Baifius, Nauarrus, & Cerola ibi cum Hostiense, & Ioanne Andrea in c. memoratus, de accusat. communiter receptis, & Manuel Rodriguez in sum. 1. tom. c. 105. numero 2. Et & de hac materia videntur Dynus in d. reg. infamibus, & additiones ibi, & Franchus, & alij ibidem, Specul. tit. de dispensatione, §. iuxta, & §. qualiter. Alber. Trocius de vero & perfecto clerico, lib. 2. cap. 29. Rochus de iure patronatus, verb. honorificum, §. 4. nu. 16. versic. quis autem dicatur indignus, Lambertus d. articulo 16. & per totam illam nonam questionem, Selua supra, Corrafi d. c. 6. à numero 9, Petrus de Bayfio d. 2. par. cap. 16. & 23. Maiolus de irregularitate lib. 3. cap. 1. Hoieda de incompatibilitate beneficiorum, 1. par. c. 24. Vgolinus de irregularitate. c. 60. Nauarr. in manuali, cap. 27. numero 204 Angelus, Syluester, Armilla, & alij summistae, verbo, infamia. Henriquez in summa lib. 14. c. 1. Valentia 4. tomo disputat. 7. q. 19. puncto 3. 2. specie irregularitatis. Ludouicus Lopez in instructorio conscientiae 2. tomo, 2. p. c. 23. Candelabrum aureum late in appendice d. tract. seu cap. 10. per totum, Manuel Rodriguez in summa. 1. tom. c. 158. numero 13. & 9. regulatum. 1. tom. q. 24. art. 6. Toletus in summa lib. 1. cap. 62. Saurus de cens.

- iuris*, lib. 7. c. 11. & seq. Suarez i. tomo, dispn. 48. & Azor *institio moral.* 2. par. lib. 6. cap. 7. Auila de censuris, 7. par. dispn. 4. dub. 5. t. & d. reg. infamib. procedit tam in infamia facti, quam iuris, vt ibi docent gloss. Dynus, Franchus, & alij, Lamber. d. artie. 16. numero 3. & alij citati. Diciturque t. infamia iuris illa, quæ irrogatur per sententiam, vel ipso facto in casibus, in quibus iure cauetur dumtaxat, c. 2. §. porro. & ibi gloss. 3. q. 7. l. 1. cum seq. ff. de his, qui notant infam. l. 1. 3. 4. & 5. tit. 6. p. 7. Vgol. d. c. 60. Tolet. dist. c. 64. Sair. d. lib. 7. c. 11. a num. 3. Et regulariter infames secundum leges, sunt infames secundum canones, cap. omnes vero, 7. q. 1. ita Felin. in c. testimonium, de testib. numero 15. Lambert. d. art. 16. num. 2. additio capelle Tolosane decisio. 174. n. 4. & 5. Maiol. sup. num. 3. Arnul. supra, & Suarez dist. dispn. 48. sectio. 1. Auila d. dub. 5. i. conclus. Azor d. c. 7. quest. 3.
- 12 Infamia facti est, cum quis t. est notatus de aliquo crimine apud bonos, & graues, seu cum opinio alicuius grauata est apud bonos & graues super aliquo crimine, seu peccato, Dynus supra, numero secundo, Felin. in d. c. testimonium, numero 14. Vgolinus d. c. 60. numero 4. Syluester, numero 2. Enriq. 3. & Candelabrum 4. vbi sup. seu t. vt dicit Tolet. supra cum quis propter aliquod delictum graue apud graues & bonos viros male audit, eiusque mala opinio concepta est, t. & non est aliud quam vitæ sordes, & vilitas diuulgata, & sic non potest esse occulta, Felin. d. n. 15. & Auila d. dub. 5.
- 13 Quando vero t. dicatur adesse infamiam, seu aliquem esse infamatum de aliquo peccato, vide Nauarrum in repetit. c. inter verba, 11. q. 3. concl. 6. cor. 48.
- 14 in fine, & Suar. sup. num. 19. 20. & 21. Et ista t. infamia quomodo probetur, vide Mascar. de probationib. conclus. 896.
- 15 At infamia t. iuris de iure bene potest esse occulta, secundum Felin. dist. numero decimoquinto cum Baldo ibi, & incurritur, quamuis delictum ex quo illa oritur, seu propter quod ipso facto irrogatur, sit occultum. Paul. de Castro in l. improbum fœnus, c. ex quibus causis infamia irroget, numero 1. & Suar. supra num. 13.
- 16 Contrarium t. tamen tenet Alphonsus à Castro de potestate legis pœnalis, cap. ultimo, Couar. lib. 3. v. riarum, cap. 3. num. 2. & Enriquez d. num. 3. qui ad infamiam etiam iuris requirunt, quod adsit fama publica & quod delictum sit publicum, alias, si sit occultum, non afficere infamia iuris, donec delictum sit detectum per sententiam, vel alias publicum, sequitur Auila sup.
- 17 Sed verior t. est in rigore prima sententia, quamuis de aequitate canonica possit procedere secunda sententia, aut saltem, quod non habeatur in consideratione talis infamia ex delicto occulto proueniens, ex c. ex tenore, & cap. fin. de tempor. ordin. & quæ infra dicemus.
- 18 Et t. quamuis in vsurariis, qui notantur, & afficiuntur infamia, d. l. improbum fœnus, cap. 2. §. porro, 3. q. 7. Lamber. d. i. part. 2. lib. qu. 9. art. 21. num. 6. Matthesil. singul. 297. Corral. d. c. 6. num. 24. P. de Baylio 2. par. c. 33. Bernar. Diaz in practica crimin. cap. 88. n. 1. Espino de testam. in glossa publica 13. part. numero 22. sit controuersia, an id solum procedat in vsurariis publicis, an etiam in occultis t. & Couar. d. lib. 3. c. 3. numero 2. cum Sali. in d. l. improbum fœnus ait, vsurarium publicum, etiam ante sententiam, notatum esse, & affectum infamia facti & iuris, ac vsurarium occultum, nec iuris infamia affici, donec eius crimen detectum

fuerit per sententiam, & ad hoc suffragari textum in d. l. improbum fœnus, dum exercentes improbum fœnus infamia afficit, quasi exercitium eius criminis requirat, quod publicè pareat, & facit dictum capit. inter dilectos, de excessibus pralatorum, sequitur Peguera in decisioibus criminalibus cap. 31. numero 3. & videtur Salzedo ad Bernardum Diaz dist. cap. 88. littera A. & Corral. d. numero vigesimoquarto in vsurariis manifestis loquitur, & citat cap. quamquam, de vsuris in 6.

Paulus t. tamen de Castro in d. l. improbum fœnus 22. n. 1. tenet etiam, vsurarium occultum affici & notari infamia iuris, & idem videtur velle Baldus ibi num. 2. & sequitur Gregorius Lopez in l. 4. tit. 6. part. 7. verb. vsurarios.

Et t. facit secundum eum illa lex, quæ ait, vsurarios esse infames ipso facto. Et cum non distinguat, an sint manifesti, vel occulti, de omnibus videtur intelligenda.

Facit t. etiam lex §. tit. 6. lib. 8. recopilatio. vbi absolute dicitur, quod vsurarius maneat inhabilis, & infamis perpetuo, vbi Azeuedo. Et hanc etiam sententiam videtur tenere Molina de iustitia, 2. co. tract. 2. disp. 33. 4.

Nec pro prima t. sententia vrget d. lex improbum fœnus, dum exercentes improbum fœnus infamia afficit, quia non inde inferitur, debere esse publicum, sed ad summum requiri vsum, ad tradita in simili de constitutione Pij Quinti contra exercentes crimen sodomie, per Nauarrum in manuali, c. 27. n. 249. quæ sequuntur relati infra 11. par. c. ult. dubio 7. Qui tamen vsum potest esse occultus, & non publicus, & t. ita videtur posse ex æquitate accipi dictæ leges Regiæ, vt procedant in exercentibus vsuras, quod attinet ad infamiam, licet dicta lex recopilationis non videatur pati hanc interpretationem, iuxta eius verba, & tenorem.

Nec pro t. prima sententia quidquam facit dictum caput quamquam, quia non agit de infamia.

Et quidquid t. dictum esset in ista controuersia, certum videtur, vsurarios etiam si non sint publici, aut manifesti, non debere ad ordines promoueri, iuxta supra dicta in principio, cap. maritum, 33. distinct. cap. seditionarios. 46. dist. & c. de Petro, 49. dist. Salzedo d. c. 88. littera A. Nec t. eligi aut promoueri ad dignitates Ecclesiasticas, & officia, Peguera d. cap. 31. num. 2. Licet loquatur in publicis t. vsurariis repelluntur enim à beneficio obtinendo, gloss. in cap. praeerea, de vsur. Couar. in dist. c. 3. num. 3. Nec t. vsurarij possunt intelligi, aut presentari ad Ecclesiasticum beneficium, vt tradit Salzedo vbi proxime, cum Bertachino de Episcopo, 1. par. 2. lib. 9. 33. & Lambert. d. art. 21. dicente, clericum vsurarium presentari non posse, & si presentetur, & de hoc crimine opponatur, & probetur, à presentatione repellendum: nam ad hunc effectum dicitur vsurarius omnis ille, contra quem huiusmodi crimen erit probatum, etiam si non sit manifestus.

Et t. de pœnis vsurariorum, & qui dicantur manifesti, vide Couar. d. cap. 30. Iulium Clarum, lib. 5. §. vsura, Bernard. Diaz. & Salzedo d. cap. 88. Didacum Perez, tit. 2. lib. 8. Ordinamenti, Pegueram d. cap. 31. cum seqq. Azeuedo in l. 4. §. tit. 6. lib. 8. recopil. Ioannes Gutierrez Canoniarum questionum, lib. 2. cap. 18. & 19. Don Iuan Vela de pœnis delictorum, cap. ultimo, & Molinam d. dispn. 33. 4. Zauallus questione undecima & 537.

33 Rurfus, infamia ¶ non solum impedit præfici, sed etiam remoueri facit à dignitatibus habitis, *infamia, C. de decurio. lib. 10. & l. iudices. C. de dignitatibus libro 12.* Glossa, Dynus, Franc. & alij in *d. reg. infamib.*  
 34 ¶ ipso iure, ex d. l. infamia, ibi, *admit*, quod verbum est præsentis temporis, & l. 2. §. miles ff. de his, qui notantur infamia, Roman. singulari 74. fuit à me questum, Abbas in *c. querelam. num. 3. de iure iuran.* Additio Dyni in *d. reg. infamib.* verb. *infamia*, Ripa in *ca. 2. de rescrip. num. 18.* Couarruias *Prædicatorum. cap. 19. numer. 5. conclusio 5.* & Syluester *d. verb. infamia, num. 15.*

Sed id procedit ¶ primo, solum in infamia iuris, nam infamia facti licet repellat quem à dignitatibus habendis, non tamen repellit à dignitatibus questitis, nisi dicatur in sententia, vt post alios, quos refert, tradit additio Dyni, *d. verb. infamia, ver. aduerte tamē* Paris. *consil. 88. num. 5. par. 4.* Enriquez *d. lib. 4. cap. 5. num. 3. & in glossa, l. iura O. P. Auila d. dub. 5. versicul. secundo sequitur.*

36 Et licet infamis ¶ infamia facti sit inhabilis ad obtinenda beneficia Ecclesiastica, obtentis tamen non priuatur, secundum Couarrui. libro 2. *variaturum. cap. octauo numero quarto.* Paris. *supra numero 6.* Abbas, & alij in *cap. as si clerici, de iudic. Duaren. lib. 18. c. 6. §. 6.*

37 Secundo id procedit ¶ in dignitatibus, & honoribus citra titulos beneficiales, secus vero in beneficiis, quia non est textus hoc dicens. Vnde hæc pœna specialis priuationis ipso iure imponi non debet, ex quo iure canonico non cauetur expresse ad glossam in capite finali, de iure patronatus, communiter approbatam, vt infra in *parte. c. p. vltim. num. 2.* (Esto infamis infamia iuris regulariter veniat priuandus) Ita Abbas in *d. cap. querelam. num. 3.* sequitur Felinus *ibi num. 2. & 3. & in cap. 2. de rescript. sub num. 5.* & Duaren. *supra, Syluester num. 15.* & Armilla *nu. 4. d. verb. infamia: quamuis Ripa in d. cap. 2. num. 18. & 19. sit dubius, & est decisio Rotæ apud Farinacium, 134. n. 2.*

38 Sed est grauis ¶ difficultas, an collatio beneficii facta infami, seu criminoso, sit nulla ipso iure.

39 Et esse ¶ nullam collationem factam infami tenet Abbas in *d. c. querelam. n. 3. & in d. c. super eo, de elect. num. 5.* vbi ait, quod collatio facta notoriè infami infamia facti, non tenet, & in *dist. cap. inter dilectos, de excessib. prelat. n. 6.* vbi ait quod collatio facta clerico aleatori est nulla, si de hoc constabat, tanquam facta vili & indigno: & si non constabat, quia erat occultus, debet irritari.

40 Sequitur ¶ Rota in vna Pampilonensi parochialis, coram sanctissimo Clemente Octauo, 21. Maij 1574. quæ habetur in *parte diuersorum. decisio. 426. numer. 2.* vbi dicitur, quod clericus aleator indignus est, cui beneficium conferri debeat, & si est publicus, est ipso iure nulla collatio, si occultus, irritanda non est ratione consuetudinis excusandus, ex *d. ca. inter dilectos, & refert Flam. Paris. de resig. benefi. lib. 4. quæst. 3. ad fin.*

41 Eandem sententiam ¶ tenent Selua 3. par. 9. 2. & 9. numero 31. Lambert. *d. 9. art. 16. numer. 3. & 10. num. 5. & 15. num. 6.* Caputaquen. *decisio. 219. numero 4. par. 3.* Flamin. Paris. *d. 7. 3. a. num. 2.* Syluest. *d. ver. infamia. numero 15.* & Armilla *numero 4. & in fine.* & Cechus de benefi. ¶ pensio. 1. 3. versic. Secundo, si collatio, & Auila *d. disputat. 4. dub. 7.* qui ait, collationem beneficii factam infami infamia facti, vel iuris, esse nullam, & Suarez *de relig. secundo tomo. tract. 5. libro 3. capit. 2. Tom.*

*vltim. numero 4. 5. & 17.*

Et videtur tenere Paris. *d. consil. 88. num. 5. & 6.* Cor- 42  
*ral. d. c. 6. num. 11. ibi: Obtinendum beneficiorum inca-*  
*paces, & Couar. d. cap. 8. num. 4.* quatenus ait, infamem infami facti esse inhabilem ad obtinenda beneficia Ecclesiastica, & Rota apud Achillem, *decisio. 201. feut*  
*1. de iure patronat. vbi dicitur, peritum ob non fer-*  
*uatam fidem esse infamem, & ideo inhabilem ad be-*  
*neficia.*

Quæ ¶ sententia fundatur primo ex dicta *reg. infamib.* 43  
*2. ex d. cap. cum in cunctis, de electione,* dum ait, quod beneficia non sunt conferenda, nisi ei, qui sciētia, & moribus commendabilis existat, qualis non est infamis, &c.

Tertio facit, quod infamis ¶ tam facti, quam iuris infamia, est irregularis. Speculator *de dispensatione, 5. iuxta, numero 18.* Villadiego *de irregul. cap. 11. numero 31.* & ibi Didacus Perez in *additione, Nauarr. cap. 27. n. 204.* Vgolinus dicens communem *d. cap. 60. §. 5. num. 1.* Valentia *sup. Ludouicus Lopez d. c. 13.* Manuel Rodriguez *d. cap. 158. num. 13. & d. 9. 24. art. 6.* Toletus *d. c. 62.* Hieron Llamas in *sua methodo, cap. 12. §. 10.* Saurus *d. cap. 11. a. num. 1. præsertim num. 6. & 11. & cap. 12. seq. numero 11.* & Suarez *supra & disp. 48. sect. 2.* Auila *supra dist. dub. 5. & 7.* Et infamiam iuris tacere irregularem, aiunt Alber. Trocius *dist. cap. 29. numero quarto,* & Enriquez *d. lib. 14. cap. 5. §. 3.* Ergo collatio infami facta est nulla ex doctrina infra tradita *cap. 11.*

Et ¶ facit doctrina glossæ magnæ in *cap. nisi cum pridem, de remun.* quæ ait, quod omne peccatū, quod ipso iure irrogat infamiam, impedit executionē ordinis, etiam post peractam penitentiam, quia licet culpa per penitentiam tollatur, infamia tamen non aboletur. *c. Euphemum, §. hinc colligitur, 2. q. 3.* Quam glossam ait communiter approbatam Lamber. *d. 9. 9. ar. 18. n. 5.*

Et accedit ¶ doctrina Baldi in *l. improbum fœnus, numero secundo, C. ex quibus causis infamia irrogat.* qui ait, quod in magno periculo sunt vsurarij maxime manifesti, qui sunt infames infamia iuris, ex illa lege: quia etiam post penitentiam peractam, & restitutionem vsurarum, remanent infames, cum infamia iam sit inflicta, & sic sunt inhabiles ad testimonia, & dignitates. Sequitur Bernar. Diaz. *dist. cap. 88. numero primo.* Et Gregor Lopez in *l. 4. titulo 6. part. 7. verb. vsurarios.*

Contrariam ¶ tamen sententiam, nempe, quod collatio, electio, seu prouisio facta infami, vel crimi- 47  
 noso, crimine non inducente irregularitatem, seu inhabilitatem ad beneficia, non sit nulla ipso iure, sed valida, tenent Calder. *consil. 20. de praben. & 4. de accusatio.* Compstet. in *cap. capitulum, de rescrip. & in c. considerauimus, de elect.* Cardin. in *d. c. querelam, de iure iuran.* & sequitur Felinus *ibi n. 4. & in c. 2. de res rip. n. 4.* (vbi retractat dicta in *c. si de presump. 3. conclus.*) & in *c. postulasti, eod. tit. de rescrip. sub num. 1. versic. declaro etiam, & in c. dilecta, de excep. num. 5. & in d. cap. omnipotens, num. 3. & 4. & in cap. inquisitionis, n. 8. de accusationib. & in cap. insinuatum, de simonia, ad principium, Staphil. de literis gratiæ, nona forma expectata, numero 21. Gomezius de gratis expecta. numero 87. Rota *decis. 32. de rescrip. in nouis, & Bella. decisio. 697. seu 698. num. 5.* Rochus *dist. ver. honorificum, 9. 4. num. 16. versic. quis autem dicatur indignus,* Nauarrus in *manuali, cap. 27. numero 249. versic. 6. quod alias num. 251. & in Extrauaganti de datis & promissis, numero 48. & consil. 1. de constitut. numero 51. & con-**

fil. 48. nu. 1. de regular. & cons. 7. nu. 4. & 9 nu. 3. le consanguinitat. & affinitat. & cons. 10. nu. 3. de simonia, & cons. 3. numer. 8. de raptorib. Ludouicus Lopez in instructo. consilien. 1. tomo, cap. 2. 43. versi. verum, & videtur tenere Man. Rodriguez in summa, 1. tomo, ca. 182. numer. 126.

48 Pro qua t sententia quæ est æquior & benignior, præsertim iuxta mores huius temporis, bene facit textus in d. cap. inter dilectos, de excessib. pralator. Facit etiam t quod non est textus, qui conuincat nullitatem d. prouisionis, vt ex sequentibus apparebit, nā esto crimen, in quo quis est constitutus, inducat priuationem beneficii, siue per sententiam, siue etiam ipso iure, & ob id ad alia nō debeat admitti, seu promoueri, vt etiam illis priuatur. Abbas in d. c. super eos, de electio. n. 3. Lamber. d. 1. par. 2. lib. 9. art. 16. nu. 3. & 19. n. 2. & 21. nu. 4. & 22. n. 2. tamen non inde inferitur esse inhabilem ad obtinendum, ita vt prouisio sit nulla.

50 Nam t in priuatione ipso iure non veniunt beneficia postea acquisita, ad tradita per Tellum Fernandez in l. 4. Tauri, numero 48. & 63. Mieres de maioratibus, 1. par. 9. 1. numero 105 Salzedo ad Bern. Diaz, in pract. crimin. c. 86. addit. 1. versi. tum quia dicta. Matienq. in l. 3. tit. 4. lib. 5. Recopilat. gloss. 7. numero nono. Velazq. de Auendanno in d. lege 4. Tauri, glo. 7. nu. 4. & 17. & Azueced. in l. 1. titulo 21. lib. 8. Recopilat. numero 54. & in l. 3. titulo 10. lib. 4. numero 141. Quemadmodum. 9. 10. Siman. de Catho. institutio. titulo 9. numero 61. Ioan. Gutierrez pract. lib. 2. quæst. 39. a numero 6. & Farinac. in praxi crimin. 1. par. quæst. 25. a numero 138. Zauillos quæst. 320. & alios, & nouissimè Paz in l. 40. Stylis, a numero 19. Facit lex si mandauero. s. is cuius. ff. mandati, & est glo. in Clem. 2. de poenis verb. obtentis, quam ibi sequuntur Cardinalis, Imola, Abbas, & Bonifacius, numero 5. Couarr. dicto lib. 2. var. cap. 8. numero 4. & Hojeda de incompatib. benef. capitul. 23. numero 101.

51 Vnde hæc t sententia videtur tenenda omnia distinctione Nauarri, de oratione Miscellan. 34. & in ca. sequendo, de rescript. exceptio. 17. numero 9 quam sequitur Agor d. libro 6. 2. par. cap. 7. quæst. 11. quæ iure non probatur, & distin. Couarr. in cap. quamuis pactum. 1. parte 8. 7. numero 3. quam sequitur Ioann. Gutier. Canon. 9. libro secundo cap. 5. a numero 97. quæ etiam iure non probatur, de quo etiam Salzedo ad Bernard. Diaz in pract. cap. 70. lueria D. & cap. 92. addit. ultim. & Humada ad Greg. Lop. in l. 57. tit. 5. part. 1. glo. 3.

52 Et pro hac sententia t conducit regula, quam ponit Lamber. d. quæst. nona, artic. 23. numero 2. quam sequitur Hojeda, d. cap. 24. numero 82. nempe quod collatio beneficii facta criminosa, tunc denum est ipso iure nulla, cum hoc à iure sit expressum, quamuis salatur Lambert. ibi, & vbi supra, quatenus existimat collationem factam periuro, & infami, de iure esse ipso iure nullam.

53 Quæ sententia t procedit, etiam in collatione facta à Papa, non facta mentione de crimine, vt tenet Felinus supra in dicto c. postulat. Rota, Bellam & Nauar. supra.

54 Quamuis Lancellotus t de attentatis. 2. part. capit. quinto numero 27. 28. & 29. ex Calder. d. consil. 20. dicat impetrationem beneficii Ecclesiastici, factam per inquisitum, & de aliquo crimine diffamatum, non facta mentione inquisitionis, non valere, nec illius vigore subsequutam prouisionem, & inquisitum, & diffamatum beneficium impetrare non posse.

Et quamuis t Caputaquen. decisio. septima, & 55 135. parte prima id intelligat, quando Papa facit collationem proprio, secus si ad instantiam partitis.

Atratio, qua fundatur Feli. & sequaces, militat etiam in collatione facta à Papa ad instantiam partis.

Nec placet t mihi limitatio Felini in d. c. 2. n. 5. & 57 in d. cap. inquisitionis, num. 8. qui ex Calder. supra limitat, nisi prouisio criminosa, vel infami, fiat virtute literarum ad beneficia, intellige vacatura, quia propter maximam earum odiositatem, est nulla ipso iure impetratio, & prouisio, & sequuntur Staphil. dicta nona forma expectata, n. 21. Gomezius d. num. 87. Rebuffus de pacificis possessio. num. 268. alias 222. Couarr. d. numero 3. Lanccl. d. c. 5. a numero 27. Salzedo, d. cap. 92. ad fin. & Io. Gutier. supra, num. 10. & sequitur etiam decisio Putei 508. & 514. lib. 2. quando criminosa erat inquisitio, & erat graue crimen, nisi mandatum de prouidendo esset motu proprio, sed hæc limitatio iure non probatur, & ideo non videtur mihi tenenda.

Vnde quod tradit t Menochius de arbitra. casu 58 201. numero 33. & seq. crimen, quod reddit indignum beneficio, narrandum esse, si vero indignum non reddit, narrandum non esse, Felinus dict. cap. postulat. versi. declaranda etiam, Scilicet tertia parte quæstio. 11. numero 152. seu 48. & alij, intelligendum est de crimine, quod reddit indignum, id est, inhabilem, iuxta citatos.

Ad primum t fundamentum contrariæ sententiæ ex dicta regula, infamibus, respondetur cum Felin. in d. cap. 2. & in d. cap. querelam, quod possunt, & debent excludi, sed non probat, quod sint ipso iure incapaces.

Nec obstat t dict. decisio Rotæ in causa Pampilo-60 nen. quia in fine decisionis dicitur, quod quamuis illa, de quibus ibi, fortasse priuationem ipso iure non inducant, cum tamen ibi non agatur de eo priuando, sed de instituendo præsentato, videtur dominis alius querendus, &c.

Ad secundum, t ex d. c. cum in cunctis, respondetur, 61 quod ibi non probatur electionem, aut collationem de criminosa factam non valere, sed eligentes, & conferentes ipso iure priuari pro illa vice potestate eligendi, & conferendi, vt in §. si quod intelligitur cassata illa electione, vel collatione de criminosa facta, quamuis istam solutionem impugnet Nauarrius dict. excep. 17. n. 1.

Et sic non obstat t regula legis non dubium, C. de legib. quia nō procedit quando eadem lex est prohibens, & puniens, Felin. d. cap. 2. numero 4. de qua limitatione late Felin. post Abbatem in cap. 2. de resist. nu. 1. vbi plures pro ea refert Bar. in d. l. non dubium, n. 12. & in l. Prator. ff. de noui operis nuntiat. & ibi additio.

Vnde t non est omnino vera doctrina Abbatis in 63 d. c. cum in cunctis. §. fin. nu. 6. quod collatio facta non idoneo, scientia, moribus, & ætate, est ipso iure nulla, & potestas prouidendi, illa vice deuoluitur ad alium, &c. & in d. c. graue nimis, de præbend. nu. 11. quod collatio facta indignis, ex quatuor defectibus, qui continentur in d. c. cum in cunctis, non habet vires ipso facto.

Ad tertium de irregularitate t respondetur, in 64 famem maxime infamia facti, non esse proprie simpliciter, & absolute, strictæque irregulare, nec id est expressum in iure, & ideo non est dicendum, cap. 15

- is qui, de sentent. excommunicat. in 6. sed large, & secundum quid, quatenus prohibetur promoueri stante infamia, cap. omnes vero, cap. illi qui, cap. infames. 6. que l. i. cap. qui in aliquo, si. dist. i. d. cap. de furis, & dist. reg. infamibus, & d. cap. omnipotens, ut videtur innuere Candelabrum Aureum supra, nam ista prohibitio, & impedimentum cessat, cessante, seu sublata infamia. Et in materia irregularitatis pro regula habendum est impedimentum illud, quod absque dispensatione tollitur, & potest cessare facto, non esse proprie irregularitatem, ut defectus ætatis, tituli, literaturæ, morum, &c.
- 66 Et id existimo, tverum, etiam si infamia procedat ex delicto notorio, depositione digno, nam adhuc non est irregularis verè, ut dicemus infra in par. cap. 3. n. 113.
- 67 Nec obstat doctrina glossæ in d. cap. nisi cum pridem, quia contrarium verius est, ut patet ex c. de his. 2. 50. dist. i. cap. ex tenore, & cap. fin. de temporib. ordinan. & facit textus in ca. quoniam multi. 14. q. uest. 4. & cap. præterea. de usuris, iuncta lege improbum fœnus, c. ex quib. causis infamia irrogetur, gloss. in cap. illi qui. 63. q. uest. 19. punct. tertio de quinta specie irregu. 7. q. uest. 1. & gloss. penult. in cap. presbyter. 15. q. 5. qui etiam textus facit ad hoc, gloss. etiam in cap. fin. 25. dist. i. & ibi Archidiacon. Lambert. d. q. uest. 9. art. 18. numer. 6. & 7.
- 68 Et facit doctrina t Nauarri, dist. cap. 27. nume. 248. quem sequuntur Cosmas Philari. 1. par. lib. 4. cap. 15. Enriquez, lib. 13. cap. 36. & lib. 14. cap. 5. §. 1. & 2. Ludouic. Lopez d. 2. tome. 2. par. cap. 23. Valentia 4. tome dist. 7. q. uest. 19. punct. tertio de quinta specie irregu. Toletus libro 1. cap. 74. numero 3 & Vgolin. de irregularitate, capitulo 43. §. 2. numero 3. Auila de censuris. 7. par. dist. 4. dub. 7. & Sayr. libro 7. capitulo 12. numero 14. Quod nullum crimen occultum, quantumlibet graue, & enorme, inducit irregularitatem, nisi illud, de quo à iure specialiter statuitur, ut homicidium.
- 69 Nec obstat doctrina Baldi in d. l. improbum fœnus, quia contrarium tenet idem Baldus in l. Cassius, ff. de Senator. ad fin. ubi docet, quod si vsurarij pœniteant, & restituant vsuras, amittunt infamiam de æquitate canonica, sequuntur Matthesil. singula. 197. Felin. in cap. i. n. 19. in fine, de probatio. Salzedo d. cap. 88. litera B. & don Iuan Vela, de pœnis delictorum, cap. ult. ver. si. puniendus igitur erit.

## CAP. IX.

## De Naturalitate.

## SVM MARIA.

- In regnis ubi est tale privilegium, seu consuetudo, requiritur in ed. ubi de beneficio prouidetur, quod sit oriundus, seu naturalis regni, ubi est beneficium, n. i. Exterius enim beneficium ibi obtinere nequit sine Regis permissu, & literis naturalitatis, ut in Gallia, & regnis Castella, n. 2. & 3.
- Vbi non est tale privilegium, seu consuetudo, potest conferri beneficium clerico alias idoc, vnde cuncte sit, n. 4. Sed qui ex loco, seu diœcesi beneficij debet, si est idoneus, alijs extraneis præferri, n. 5. Sicut etiam alteri præferendus est qui est ex gremio Ecclesiæ, n. 6. Sed id intelligitur de honestate tantum, n. 7. Nisi finis inter duos presentatos, aut alias habentes ius ad beneficium, tunc enim ceteris paribus præferendus esset de iure naturalitatis, & qui est de gremio Ecclesiæ extraneo, n. 8. Et si consuetudo interpretata est aut recepta, numero 10.

turalitatis, & qui est de gremio Ecclesiæ extraneo, n. 8. Et si consuetudo interpretata est aut recepta, numero 10.

In concursu ad parochiales præferendi sunt clerici ciuitatis ipsius exteris alijs, dummodo in maxima scientia non præcellant extranei, & c. n. 9.

De qualitatibus considerandis in presentatis, & in æquali gradu consanguinitatis, seu alias in paritate vocum debeant alijs præferri, & in concurrentibus in oppositione, qui sunt videndi, num. 11. ubi ponitur decisio Rota.

Concurrentibus ad beneficium, uno habente aliud, & alio non habente, non habens præferendus est habenti, ex Rota n. 12. Et num. 13. ponitur eius decisio, & alias amplius fuit resolutum, quod non habens beneficium præferendus est habenti in concursu, quamuis habens sit magis sufficiens, & statum dicat, dandum esse magis sufficiens & habiliori, numero 14. Sed ista decisio loquitur in beneficio simplici, & non in parochialibus, in quibus aliud dicendum est, numero 15.

Si forensis, seu alienigena impetrat beneficium, non facta mentione de loco sua originis, seu de sua diœcesi, gratia est subreptitia, n. 16.

Examinatur decisio Rota 76. de rescript alias 628. in antiquis, quæ ait, quod si aliquis est oriundus de aliqua diœcesi, & habet domicilium, vel beneficium in alia, si impetrat beneficium, dicendo se clericum diœcesis benefici, & non originis, talis gratia valet, nec est subreptitia, quæ decisio videtur dubia, præcipue, cum dicens se clericum diœcesis, benefici, seu domicilij, impetrat ibi beneficium eiusdem diœcesis, numero 17. & 18. Nihilominus videtur vera, nam vbi quis vere dicatur esse diœcesis alicuius, satis est ibi habere vel originem, vel domicilium, vel beneficium, numero 19. Et prædicta doctrina procedit quando forensis impetrans simpliciter impetraret, numero 20.

Quando impetrans se dicit clericum Abulen. significatur origo, quoniam verbum debet naturaliter intelligi, & non accidentaliter, nu. 21. sicut quando dicitur talis de Perusia, intelligitur naturaliter, nu. 22. & ita cum in supplicatione quis se dicit clericum Abulen. in literis solet dici oriundus, nu. 23. & similiter quando in supplicatione dicitur, N. clericus Abulen. diœcesis, intelligitur secundum stylum ex diœcesi Abulen. oriundus, & ita dicitur in literis: & ita iam de stylo non videtur procedere dist. decisio Rota 76. numero 24.

Verbum, oriundus, ut apparet ex stylo, accipitur pro orto, numero 25. quamuis alias oriundus quis dicatur ab origine, seu natiuitate propria, vel paterna, numero 26.

Appellatione Abulen. venit ciuitas & diœcesis, & verbum clericus Abulen. est aptum capere utrumque, n. 27. & etiam appellatione diœcesis in proposito venit ciuitas, n. 28.

Qui narrat se clericum Abulen. seu oriundum Abulen. debet id verificare, maxime, quando ibi impetrat beneficium, num. 29. Ad cuius verificationem non sufficit habere ibi beneficium, vel domicilium, iam si habuerit domicilium per decem annos, & ultra, numero 30. Et quamuis is posset dici naturalis ciuilitate, & improprie, ortus tamen, seu oriundus nullo modo dici potest, numero 31. Et quando quis diceret, se naturalem Abulen. seu diœcesis Abulen. intelligendum eras de naturalitate ratione natiuitatis, seu originis, num. 32.